

долати труднощі, пізнає оточуючий світ, шукає вихід із проблемної ситуації, удосконалюється мовлення, формуються моральні якості особистості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Богуш А. М. Дошкільна лінгводидактика : [підручник] / А. М. Богуш, Н. В. Гавриш. – К. : Видавничий дім «Слово», 2011. – 544 с.
2. Богуш А. М. Мовленнєвий компонент дошкільної освіти / А. М. Богуш – Х. : Вид-во «Ранок», 2011. – 176 с.
3. Комарова Т. С. Изобразительная деятельность в детском саду / Т. С. Комарова. – М. : Просвещение, 1982. – 208 с.
4. Сакулина Н. П. Развитие художественно-творческих способностей у детей / Н. П. Сакулина. – М. : Просвещение, 1980. – 180 с.
5. Сухорукова Г. В. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі: підручник / Г. В. Сухорукова, О. О. Дронова, Н. М. Голота, Л. А. Янцур; за заг.ред. Г. В. Сухорукової. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 376 с.
6. Луцан Н. І. Мовленнєво-ігрова діяльність дітей дошкільного віку : дис. доктора пед. наук : 13.00.02 / Н. І. Луцан. – Одеса, 2005. – 425 с.
7. І. Ю. Ходзицька Трудове навчання (для дівчат) : підручник / І. Ю. Ходзицька, Н. М. Павич, О. В. Горобець : Вид-во «Аксіо-ма» 2013 – 156 с.

УДК 376.1-056.264:615.8

В. А. Прилепа

магістрант спеціальності
«Спеціальна освіта
(Логопедія. Спеціальна психологія)»

А. І. Кравченко

кандидат педагогічних наук, професор
Сумський державний педагогічний
Університет імені А. С. Макаренка

АКУПРЕСУРА ЯК СКЛАДОВА СИСТЕМИ КОРЕКЦІЙНО-ЛІКУВАЛЬНОГО ВПЛИВУ ПРИ ЗАЙКАННІ

У статті розглядається вплив акупресури при подоланні зайкання. Висвітлюється використання методу акупресури, як нешкідливого, відносно простого, здатного доповнювати або замінювати традиційні методи лікування.

В статті рассматривается влияние при преодолении заикания. Расскрывается исполь-

зование метода акупресуры, как безвредного, относительно простого, способного дополнять или заменять традиционные методы лечения.

In the article the influence acupressure as a very effective impact in overcoming stuttering reveals the use of acupressure as harmless, relatively simple that can supplement or replace traditional therapies.

Ключові слова: зайкання, корекція, лікування, акупресура, нетрадиційні методи.

Ключевые слова: заикание, коррекция, лечение, акупресура, нетрадиционные методы.

Keywords: stuttering, correction, therapy, acupressure, alternative methods.

Постановка проблеми. Необхідною умовою гармонійного розвитку психіки дитини є повноцінність мовленнєвої діяльності, яка є, як зазначає Н. Е. Левіна, – «Найтоншим виразом соціальної природи людської психіки» [5, с. 25]. Нормальний розвиток мовлення стає можливим завдяки спілкуванню дитини з оточуючими. Обмеженість мовного спілкування негативно впливає на формування особистості дитини, призводить до психічних нашарувань і формування специфічних особливостей емоційно-вольової сфери, що обумовлює розвиток небажаних якостей характеру: сором'язливості, нерішучості, замкнутості, негативізму.

У державній національній програмі «Освіта» (Україна XXI століття) наголошується на необхідності удосконалення освіти дітей із особливостями психофізичного розвитку, забезпечення їхньої повноцінної життєдіяльності та соціального захисту, створення для них умов максимальної психолого-педагогічної корекції [2, с. 20].

Це завдання у повній мірі стосується категорії дітей із зайканням, оскільки медико-психолого-педагогічний вплив у роботі з такими дітьми не має чітких меж, що до методу вирішення і залишається на сьогодні важливою проблемою. Важливу роль у збільшенні числа осіб із невротичними розладами відіграють фактори, що визначають ураження центральної нервової системи в пренатальний та постнатальні періоди, а також підвищення рівня психоемоційної напруги, зниження механізмів резистентності, несприятливі екологічні

обставини. За даними Британської асоціації заїкання різними видами невротичних мовленнєвих розладів страждає від 1 до 3% жителів Європи. Аналогічна ситуація значною мірою спостерігається і в Україні – 1%. Проте, незважаючи на потужну роботу, що здійснюється у напрямку вивчення заїкання, механізми його патогенетичної і логопедичної корекції залишаються недостатньо вивченими [4, с. 28].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Заїкання як вид мовленнєвої патології розглядається багатьма вченими з різних точок зору: клінічної, фізіологічної, психологічної, нейрофізіологічної, психолінгвістичної. Вивченням цих питань займалися такі дослідники, як І. Авербух, М. Асатіані, Н. Власова, Г. Волкова, Ю. Флоренська, Е. Фрешельс, М. Хватцев, В. Шкловський, М. Шуберт. Заїкання охарактеризоване як невроз очікування, невроз страху, невроз неповноцінності, нав'язливий невроз (В. С. Кочергіна (1958), М. С. Лебединський (1965), С. С. Ляпідевський (1975)).

Систематизація відомостей, що існують на сьогодні у вітчизняній та зарубіжній логопедії, свідчить про недостатню пропаганду нетрадиційних прийомів, корекційних технік формування стійкого плавного мовлення дітей, які страждають заїканням.

Мета статті. Висвітлити можливості та перспективи застосування акупресури, у корекційно-лікувальній роботі серед осіб із заїканням на базі логопедичних пунктів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Система соціально-економічних, гігієнічних та лікувально-оздоровчих заходів у нашій країні спрямована на попередження захворювань і збереження здоров'я людей.

Останнім часом одним із дієвих підходів до подолання заїкання є нетрадиційна медицина, зокрема акупресура одна з її найбільш популярних напрямів. За допомогою акупресури лікується не окрема проблема або захворювання, а весь організм людини.

Акупресура (точковий масаж) є методом рефлексотерапії, яку необхідно поєднувати з логопедичними заняттями. У людей із заїканням відзначають різко

виражені вегетативні розлади, і тому масаж БАД слід починати з точок, впливаючи на які поступово зменшувати судомні напади артикуляційного, головного та дихальних відділів.

Сучасна тактика рефлексотерапії передбачає вибір не лише місця (точок) і методу (способу) впливу, але й оптимального часу лікувального впливу. Ефективна терапія можлива тільки за умови індивідуалізації корекції логопата, що передбачає ретельне вивчення вихідного стану організму, під яким слід розуміти стан дитини логопата в певний проміжок часу (особливо в період корекції) із суворим урахуванням його індивідуальних особливостей, перебігу хвороби, переважання того або іншого синдрому та ін.

Фізіологічна дія акупресури ґрунтується на закономірних взаємозв'язках покривів тіла з внутрішніми органами. За сучасними поглядами в дії акупресури лежать складні рефлекторні безумовні реакції, засновані на функціонуванні різних відділів спинного, головного мозку, периферичної і вегетативної нервової системи. При впливі на біологічно активні точки голкою, масажем або електричним струмом, у людини виникає безліч передбачених відчуттів: тиск, біль і проходження електричного струму. Це вказує на те, що спричинені таким чином сигнали досягають кори головного мозку. У фізіологічній дії акупресури на організм велику роль відіграє центральна нервова система, яка регулює певну функцію організму і справляє трофічний вплив. При функціональних змінах центральної нервової системи точковий масаж відновлює вегетативний тонус і співвідношення основних кіркових процесів, нормалізує ретикулярну функцію формацію, що значною мірою визначає тонус усієї нервової систем, а також кровопостачання й обмін речовин відповідних внутрішніх органів. Масаж БАТ впливає на, вміст адреналіну, ацетилхоліну, гістаміну, на білковий і клітинний склад крові, ступінь насичення тканин киснем, тканинний обмін [3, с. 38].

Отже, цей своєрідний метод рефлекторної терапії ґрунтується на складному нейрогуморальному процесі.

Розрізняють місцеву, сегментарну і загальну реакцію організму людини на акупресуру.

В основі місцевої реакції лежить аксон – рефлекс (рефлекс, здійснюваний без участі центральних нервових механізмів), при цьому змінюється судинний тонус у місці впливу, підвищується місцева температура шкіри. Унаслідок впливу акупресури частково гинуть клітини, і в місці дії утворюються продукти білкового розпаду, які стимулюють біологічні процеси. Тому масаж БАТ можна розглядати як своєрідну протеїнотерапію.

Сегментарна реакція – це рефлекторна відповідь організму в межах відповідного сегмента спинного мозку.

Загальна реакція складається з нейрофізіологічних і нейрогуморальних зрушень унаслідок передачі потоку імпульсів у мозковий стовбур, ретикулярну інформацію, підкіркову ділянку і кору головного мозку.

Загальна дія масажу БАТ виявляється в посиленні процесів гальмування або збудження в центральній нервовій системі. Масаж БАТ має виражену знеболювальну дію, особливо у дітей. За допомогою акупресури або прогрівання досягають м'язової гіпотонії. За наявності виражених органічних незворотних змін точковий масаж не ефективний.

Положення людини під час акупресури може бути різним і змінювати під час процедури залежно від топографії масажованих точок, проте оптимальним є положення лежачи.

Точковий масаж краще робити в окремому кабінеті, ізольованому від сторонніх подразників, щоб запобігти зниженню лікувального ефекту. Температура повітря в кабінеті не повинна бути такою, щоб пацієнт зазнав переохолодження.

Для отримання стійкого лікувального результату, особливо у випадку хронічних захворювань, необхідно провести не менше трьох курсів акупресури. Звичайно перший курс складається з 10 – 15 процедур, потім роблять перерву на 8 – 10 процедур; після семиденної перерви лікування закінчують курсом з 7- 8 процедур. Найчастіше масаж БАТ проводять щодня, іноді через день, а

в деяких випадках – 2-3 рази на день [5, с. 112].

Аналіз наукової літератури дає підстави для визначення того, що точковий масаж є дуже ефективним методом корекційного впливу при подоланні заїкання. Під час впливу на точки акупунктури досягається стан релаксації м'язів артикуляційного апарату та загальний розслаблюючий ефект.

Одним із прогресивних напрямів модернізації логопедичної допомоги у медичних закладах є інтеграція діяльності педагогічного та лікувально-відновлювального впливу. І саме об'єднання точкового масажу та логопедичної допомоги вбачаються нами як один із найпродуктивніших напрямів у підвищенні ефективності корекції заїкання.

Висновки та перспективи подальших розвідок. У наш час до комплексу корекційно-лікувальних заходів при корекції заїкання усе частіше використовують різні методи рефлекторного впливу на організм. Поширення отримали методи впливу на біологічно активні точки акупунктури.

Спостереження та аналіз фахової літератури доводить, що метод акупресури широко не застосовується, незважаючи на його потужні можливості.

На мою думку, при подоланні заїкання, у клінічній практиці необхідно використовувати акупресуру, адже цей метод рефлексотерапії є нешкідливим, відносно простим, здатним доповнювати або навіть заступати традиційні методи лікування. Великою перевагою акупресури є здатність впливати на весь організм, стимулюючи захисно-компенсаторні та пристосувальні механізми, нормалізуючи змінену реактивність. Акупресура нерідко виявляється більш ефективною, ніж загальноприйняті сучасні методи лікування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Атлас акупунктурних зон / Е. Л. Мачерет, В. П. Лысенко, И. З. Самосюк – К. : Вища школа, 1986. – 255 с.
2. Вогралик В. Г. Основы китайского лечебного метода чжень-цзю. – Горький : Волго-Вятское кн. изд-во, 1961. – 320 с.
3. Драпкин Б. З. Заикание, его лечение и профилактика / Б. З. Драпкин, Н. Е. Полякова // Фельдшер и акушерка. –

1969. – № 2. – С. 28–34.
4. Лувсан Г. Традиционные и современные аспекты восточной рефлексотерапии / Г. Лувсан. – М; Наука, 1996. – 576 с.
 5. Овечкин А. М. Основы чжень-цзютерапии / А. М. Овечкин. – М; Голос, 1991–417 с.
 6. Портнов Ф. Г. Электропунктурная рефлексотерапия. – Министерство здравоохранения Латвийской ССР. Рижский медицинский институт. Рига. Зинатне. – 1982 г.–313 с.
 7. Самосюк И. З. Электропунктурная диагностика / И. З. Самосюк, Л. И. Фисенко, Н. В. Чухраев. – К. : АО Укрпрофздравница, 1997 – 206 с.

УДК 376.3

Т. Л. Приходько

учитель-логопед

КУ Сумський ДНЗ № 7 «Попелюшка» м. Суми

Н. М. Счастлівцева

учитель-логопед

КУ Сумський НВК № 11 «Журавонька» м. Суми

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЛОГОПЕДИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ

У статті розглядається питання впровадження інноваційних та інформаційних технологій і дотримання принципів навчання дітей із порушеннями мовлення на логопедичних заняттях. Саме таким засобом і є мультимедійні презентації з використанням комп'ютерної графіки.

В статье рассматривается вопрос внедрения инновационных и информационных технологий и соблюдения принципов обучения детей с нарушениями речи на логопедических занятиях. Именно таким средством и является мультимедийные презентации с использованием компьютерной графики.

The article discusses the introduction of innovative and information technology compliance with the principles of teaching children with speech disorders in speech therapy classes. It is in this way and is a multimedia presentation using computer graphics.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, мультимедійна презентація, програма, анімація.

Ключевые слова: информационно-коммуникационные технологии, мультимедийная презентация, программа, анимация.

Keywords: information and communication technology, multimedia presentation, program, animation.

Постановка проблеми. Процес навчання і виховання дитини з порушеннями мовлення є досить тривалим. Свідоме відношення малюка до дефектів власного мовлення, а, відповідно, і бажання їх виправити, тобто мотивація – одне з центральних завдань корекційної роботи. Часто одного досвіду, володіння методикою корекції мовлення і бажання вчителя-логопеда недостатньо для успішного здійснення логопедичного впливу.

Застосування інформаційних та мультимедійних технологій у якості дидактичних засобів використовуються для підвищення мотивації дітей, збільшення інтересу до самого процесу виконання завдання та дозволяє значно підвищити ефективність будь-якої діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Використання мультимедійних технологій досліджено у працях О. Пінчука, який визначає мультимедійні продукти як документи, які несуть інформацію різних типів і припускають використання спеціальних технічних пристроїв для їх створення та відтворення. Американські дослідники, які вивчають ефективність використання мультимедіа-технологій у навчальному процесі (Т. Баджет, Т. Воген, Д. Джонасен, М. Кирмайер, У. Рош, К. Сандлер) вважають, що засоби мультимедіа традиційно використовуються як інформаційні системи для створення конструкторських навчальних середовищ. На цих аспектах упровадження мультимедіа-технологій у навчанні акцентують і російські вчені Ю. Горвиць, Є. Зваригіна, Н. Кириченко, О. Кореганова, Л. Марголіс, С. Новосьолова, Л. Чайнова та інші. І. Гіркін [3] зазначає, що у світі спостерігається тенденція до більш широкого використання комп'ютерних технологій для навчання й розвитку дітей дошкільного віку.

На даний час розроблено безліч комп'ютерних ігор та програм для роботи з дітьми. Готові комп'ютерні ігри в основному спрямовані на розвиток уваги і спостережливості, сприйняття, на вміння орієнтуватися у ігровій ситуації, на здійснення аналізу та синтезу, розвиток лексичної та граматичної ланки мовлення.